

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

v oblasti sociálně patologických jevů

školní rok 2022 - 2023

Základní škola Lipůvka

Zpracovatel: Mgr. Kateřina Králová

Realizátor: ZŠ v Lipůvce, ředitelka školy Mgr. Marcela Antonovičová

Termín realizace programu: školní rok 2022 - 2023

Materiál připomínkovali: vedení školy, učitelé Vo a Vz, třídní učitelé, členové ŠPP

Projednáno a schváleno dne 26. 9. 2022

1 Základní údaje o škole

1.1 Škola

Základní škola Lipůvka se nachází v klidné části obce Lipůvka.

Budova školy je stará 60 let, ale prošla rekonstrukcí, má nová okna, je zateplená. Vlevo od budovy se nachází zahrada hojně využívaná školní družinou i při různých školních akcích, vpravo od budovy je ovocný sad propojený s dětským hřištěm pro veřejnost. Za budovou školy se nachází hřiště na atletiku i míčové hry. Hřiště patří obci, je proto využíváno školou i veřejností.

Škola je vybavena tělocvičnou, menší jídelnou, učebnami pro hudební výchovu, přírodní vědy, informatiku, malou kuchyňkou pro výuku pracovních činností. Vzhledem k nedostatku prostoru jsou umístěna 3 ze čtyř oddělení školní družiny v učebnách tříd 1. stupně. V učebně hudební výchovy je kmenová třída 7. B. Nemáme žádný prostor pro školní dílny.

Škola je úplná. Nyní máme na 1. stupni 6 tříd a na druhém stupni 5 tříd.

Naše škola má poměrně velkou spádovost. Navštěvují ji děti např. ze Svinošic, Šebrova, Lažan, Milonic, Malé Lhoty. Proto je na naší škole asi polovina žáků dojíždějících.

V letošním školním roce máme 263 žáků, z toho 159 žáků na 1. stupni a 104 žáků na 2. stupni. Dvě žákyně ve třetí třídě jsou z Ukrajiny. Kromě paní ředitelky a zástupkyně ředitele, která je zároveň i třídní, učí na škole 11 učitelek třídních a 6 učitelů bez třídnictví, z nichž jedna – p. uč. Vaněrková - je speciální pedagožka.

Tři vychovatelky školní družiny a jedna vyučující na 2. stupni jsou také asistentkami pedagoga v první, třetí čtvrté a páté třídě.

1.2 Základní údaje o škole, vedení, metodikovi prevence a výchovném poradci, preventivním programu

Preventivní program je nově upraven podle Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) platných od 1. 1. 2017.

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola Lipůvka, příspěvková organizace Lipůvka 283 679 22 Lipůvka
IČO	620 731 84
Ředitelka školy	Mgr. Marcela Antonovičová
Zástupkyně ředitelky školy	Mgr. Gabriela Simonová
Školní metodik prevence	Mgr. Kateřina Králová, ukončené specializační studium
Výchovný poradce	Mgr. Martina Černá, ukončené specializační studium

2 Skladba aktivit pro jednotlivé cílové skupiny

2.1 Pedagogičtí zaměstnanci

Ředitelka školy Mgr. Marcela Antonovičová

zabezpečuje poskytování poradenských služeb výchovným poradcem a metodikem prevence a speciálním pedagogem

- zodpovídá za realizaci preventivního programu
- zodpovídá za průběh řešení krizových situací
- jedná s rodiči žáků
- jedná s institucemi (Policie ČR, OSPOD, PPP ...)

2.1.1 Školní metodička prevence Mgr. Kateřina Králová

Kabinet II. st., č. 51, 2. patro

Konzultace: pro rodiče: úterý 13:45 – 14:30 – doba příchodu rodičů, poté délka jednání podle potřeby, jindy po telefonické domluvě

pro žáky: denně v době velké přestávky

Metodické a koordinační činnosti:

- koordinuje tvorbu a sestavuje PPŠ
- spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, speciálním pedagogem, třídními učiteli, ostatními pracovníky školy a v případě potřeby také s PPP a odbornými pracovišti, dává podnět vedení školy k jednání s úřady či policií (jednáním s institucemi není pověřena)
- mapuje výskyt sociálně patologických jevů ve škole
- řeší a eviduje sociálně patologické jevy ve škole
- shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů
- zajišťuje preventivní aktivity a programy prevence pro žáky
- poskytuje materiály a informace všem učitelům k dané problematice
- vede písemné záznamy dokládající obsah a rozsah své činnosti
- koordinuje postupy při řešení krizových situací
- vede veškerou dokumentaci vztahující se k prevenci včetně zakládání záznamů o jednáních se žáky a zákonnými zástupci

Informační činnosti:

- zajišťuje předávání odborných informací včetně otázek prevence a řešení šikany
- získává nové odborné informace
- zajistí informovanost učitelů o obsahu a umístění PPŠ a zvláště o krizových plánech
- vede a aktualizuje databázi spolupracovníků školy v oblasti prevence

Poradenské činnosti:

- vyhledává žáky s projevy sociálně patologického chování a provádí jejich orientační šetření, poskytuje poradenské služby žákům a zákonným zástupcům, informuje o odborných pracovištích, na která se mohou obrátit

- spolupracuje s třídními učiteli a speciálním pedagogem při zachycování varovných signálů a sledování úrovně rizikových faktorů
- připravuje podmínky pro integraci žáků se specifickými poruchami chování a koordinuje poskytování poradenských a preventivních služeb

2.1.2 Speciální pedagog Mgr. Jitka Vaněrková

Sborovna

Konzultace: pro rodiče: dle domluvy, pondělí 13:45 - 14:30
pro žáky – dle domluvy

Diagnostika a depistáž:

- vyhledává a identifikuje žáky s rizikem školní neúspěšnosti (náslechy ve třídách, konzultace s vyučujícími, konzultace se zákonnými zástupci)
- vyhledává žáky s SPV a žáky s rizikovým chováním
- zachycuje rizikové skupiny a jednotlivce, identifikuje míru a příčinu vzdělávacích a výchovných problémů
- vede nebo organizuje stimulační programy (kroužky) pro rizikové žáky
- spolupracuje a metodicky vede zákonné zástupce těchto žáků, poskytuje podporu a osvětu v prevenci školní neúspěšnosti
- spolupracuje s vyučujícími a třídními učiteli na prevenci školní neúspěšnosti, dle potřeby poskytuje metodické vedení
- eviduje děti s SPU, eviduje integrované žáky
- pomáhá při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů a plánů podpory

Konzultační, poradenské a intervenční práce:

- provádí speciálně pedagogické činnosti v rámci školy
- posuzuje intenzitu problému a doporučuje odborné vyšetření ve ŠPZ
- posuzuje výchovné a vzdělávací potřeby žáka
- realizuje případně koordinuje intervenční činnosti pro konkrétní žáky ...

Metodické a koordinační činnosti:

- participuje na plnění doporučení ze zpráv ŠPZ
- konzultuje s pedagogy přípravu a průběžnou úpravu podmínek pro integraci žáků
- řeší a navrhuje vztahy a spolupráci - vyučující x asistent pedagoga x žák
- poskytuje metodickou a didaktickou pomoc zákonným zástupcům žáka
- dle potřeby podává podrobné informace zákonným zástupcům o průběhu podpurných opatření ve spolupráci s třídními učiteli
- řeší případná nedorozumění – pedagog, asistent, zákonný zástupce, žák

2.1.3 Výchovná poradkyně Mgr. Martina Černá

Kabinet VV č. 52, 2. patro

Konzultace: pro rodiče: dle domluvy, pondělí 13:45-14:30

pro žáky: po - pá (velká přestávka), dále dle domluvy

Hlavní činnosti

- kariérové poradenství
- podílí se na podpoře vzdělávání žáků se SVP, eviduje tyto žáky
- pomáhá při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů a plánů podpory
- spolupracuje s PPP, SPC a speciální pedagožkou

- je členem preventivního týmu, ŠPP
- spolupracuje s metodikem prevence na vyhledávání a orientačním šetření žáků, jejichž vývoj vyžaduje zvláštní pozornost

2.1.4 Školní poradenské pracoviště (ŠPP)

Školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP) bylo zřízeno ve školním roce 2016/17. Poskytuje poradenské a konzultační služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům. K hlavním cílům ŠPP patří iniciace aktivit vedoucích k vylepšení sociálního klimatu školy – posílení pozitivních vztahů mezi všemi subjekty školy, rozšíření oblastí primární prevence a zkvalitnění péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Schůzky ŠPP se konají obvykle v pátek v 6. vyučovací hodině jednou za 14 dní.

Důležitou součástí úkolů ŠPP je prevence rizikového chování – věnovat se všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace a dalším problémům souvisejícím se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací; prohloubit včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a heterogenních třídních kolektivů; využívat zejména aktuálních metodických doporučení a pokynů v oblasti primární prevence rizikového chování schválených MŠMT (Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j.: MSMT-21149/2016; Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, č. j.: 21291/2010-28); realizovat preventivní programy na škole a průběžně sledovat a vyhodnocovat jejich účinnost, vytvořit metodické zázemí pro jejich vytváření a realizaci, při tvorbě preventivních programů případně spolupracovat s odborníky.

ŠPP na naší škole pracuje ve složení:

Mgr. Jitka Vaněrková – vedoucí ŠPP, vede záznamy ze schůzek
 Mgr. Martina Černá
 Mgr. Kateřina Králová

Poradenské služby jsou zaměřené na:

- poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření,
- prevenci školní neúspěšnosti,
- kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě,
- vzdělávací cesty k pozdějšímu profesnímu uplatnění,
- podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,
- podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných,
- průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení,
- včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,

- předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace,
- průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou,
- metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy,
- spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci,
- spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními

2.1.5 Třídní učitel žáka

- mapuje vztahy žáků v třídním kolektivu
- je manažerem třídního dění a preventivních aktivit
- informuje metodika prevence o problémech řešených ve třídě
- všímá si změn chování a prospěchu žáků, klimatu třídy, vztahů mezi žáky
- dává podněty k tématům preventivních pořadů
- spolupracuje při řešení problémů s členy školního poradenského pracoviště

2.1.6 Ostatní vyučující

- aktivně sledují a vyhodnocují chování žáků při dozorech a ve výuce, dávají podněty metodikovi prevence a třídním učitelům
- ve výuce naplňují témata prevence
- dle potřeby spolupracují s členy ŠPP

2.2 Žáci

2.2.1 Aktivity nespecifické primární prevence

Škola nabízí:

- kroužky sportovní, umělecké i naukové v rámci školního klubu, přístup na školní pozemek s možností sportovního vyžití odpoledne
- školní exkurze: planetárium, ZOO, muzea, návštěva kulturních akcí, divadel, knihovny, úřadu práce...
- školní výlety: horská turistika, pobyty v přírodě, poznávací zájezdy...
- vědomostní a znalostní soutěže – olympiády, matematický klokan, recitační soutěž
- sportovní soutěže, sportovní dny
- kulturní pořady: dětský karneval, vystoupení umělců...
- zapojení žáků na akcích školy: dny otevřených dveří, vánoční výstava, velikonoční dílna, vánoční besídka...
- přípravu vystoupení žáků pro různé příležitosti: oslavy v obci, vánoční besídka...
- školy v přírodě pro 1. stupeň
- lyžařský kurz pro 2. stupeň
- ve 4. třídě návštěva dopravního hřiště

2.2.2 Témata specifické primární prevence

zařazovaná do vyučovacích hodin nebo prezentovaná formou programů externími odborníky (závazná pro všechny vyučující) a vycházející z ŠVP:

Učitelé nově vycházejí při výuce z návrhu obsahu PPS pro jednotlivé formy rizikového chování a věkové skupiny dětí ZŠ.

Minimální časové dotace věnované jednotlivým oblastem prevence:

<i>Ročník / Prevence</i>	1. - 2.	3. - 4.	5. - 6.	7. - 9.	<i>Hodin celkem</i>
Záškoláctví	1	0	1	0	2
Šikana / agrese	1	3	3	4	11
Rizik. sporty / doprava	1	2	3	2	8
Rasismus / xenofobie	0	1	1	1	3
Sekty	0	1	1	1	3
Sexuál. rizikové chování	0	1	2	4	7
Adiktologie	2	2	4	2	10
Týrání / zneužívání	1	1	1	1	4
Poruchy příjmu potravy	0	2	4	2	8
<i>Počet hodin celkem</i>	6	13	20	17	56

1. - 2. ročník

<i>Prevence</i>	<p><i>Učivo, předmět, časová dotace</i></p> <p><i>a) témata v ŠVP naplňovaná přímo ve výuce</i></p> <p><i>b) témata probíraná třídním učitelem (třídnické hodiny)</i></p> <p><i>c) programy objednané od externích poskytovatelů</i></p>	<p><i>Výstupy/ znalosti, dovednosti, způsobilosti</i></p> <p><i>Žáci:</i></p>
Záškoláctví	b) Docházka do školy, seznámení s vybranými částmi školního řádu 1h.	Žáci chodí do školy včas, plní úkoly a povinnosti v přípravě na vyučování, předkládají omluvenky, nevyhýbají se povinnostem, znají a chápou základní pravidla ve školním řádu
Šikana / agrese	<p>a) Tematické okruhy Domov, Škola, Lidé kolem nás - pomoc v ohrožení, kde hledat pomoc, soukromí - prvouka 1h.</p> <p>b) Vytváření a průběžné vysvětlování pravidel chování, rozpoznání</p>	Žáci odmítají všechny formy násilí, vyhledají pomoc, snaží se řešit spory nenásilným způsobem, nevynucují si požadavky násilím, respektují odlišné názory, soukromí

	nepřípustného chování 1h.	
Rizikové sporty / doprava	a) Seznámení s pravidly bezpečného pohybu v dopravě, vyhýbání se rizikům - prvouka, TV, 1h. b) Poučení o bezpečnosti o prázdninách, na akcích mimo školu 1h. c) Doprava a zvládání rizik – program PČR Zebra se za tebe nerozhledne, 1. třída, 1h.	Žáci znají pravidla bezpečného pohybu v dopravě a řídí se jimi, v TV se řídí pokyny vyučujícího, uvědomují si rizika spojená s nerespektováním pravidel
Adiktologie	a) Návykové látky – základní pojmy, poškozování zdraví – zdravotní rizika, správná výživa, péče o tělo, tem. celek Člověk a jeho zdraví – prvouka 2h. c) Program Zdravé zoubky pro 1. a 2. třídu – SZÚ	Žáci jmenují zdravotní rizika spojená s návykovými látkami, předvedou odmítání návykových látek Rozeznají zdravé a nezdravé jídlo, řídí se pravidly hygieny, dbají o dostatek pohybu i odpočinku
Týrání / zneužívání	a) Téma Člověk a jeho zdraví - pojem osobní bezpečí, linky bezpečí, pomoc dospělých, odmítání všech forem násilí - prvouka 1h. b) Chování při kontaktu s cizími osobami 1/4h.	Žáci odmítají všechny formy násilí, vědí, kde hledat pomoc, vysvětlí pojem týrání, uvedou příklady Znají rizika spojená s cizími osobami, při kontaktu s nimi jsou obezřetní, udržují si odstup, zavolají pomoc

3. – 4. ročník

<i>Prevence</i>	<i>Učivo, předmět, časová dotace</i> <i>a) témata v ŠVP naplňovaná přímo ve výuce</i> <i>b) témata probíraná třídním učitelem (třídnické hodiny)</i> <i>c) programy objednané od externích poskytovatelů</i>	<i>Výstupy/ znalosti, dovednosti, způsobilosti</i> <i>Žáci:</i>
Šikana / agrese	a) Téma Lidé kolem nás – vhodné chování, respektování druhých, prosazování se – prvouka, 1h. b) Výklad školního řádu v třídnických hodinách, práce s třídním klimatem 2h.	Snaží se řešit spory nenásilným způsobem, nevynucují si požadavky násilím, respektují odlišné názory, soukromí, umí požádat o pomoc
Rizikové sporty /doprava	a) Bezpečné chování hodinách TV 1h. b) Pravidla chování v dopravě, o přestávkách apod., riskování 1h. c) Dopravní hřiště 4. třída dvakrát 4h. Beseda s PČR o bezpečnosti v dopravě – 3. třída, 1h	Orientují se v pravidlech silničního provozu – bezpečně se chová v roli cyklisty i chodce, vyhýbají se rizikům v dopravě, rozpoznají možná nebezpečí, respektují pokyny učitele v hodinách i o přestávkách
Rasismus / xenofobie	a) Lidé kolem nás – soužití, vzájemné respektování - prvouka, pojem tolerance, rasová nesnášenlivost -	Respektují odlišné názory a zájmy jiných, jmenují odlišnosti mezi spolužáky, lidmi, respektují jejich

	přírodověda 1h.	přednosti, nedostatky
Sekty	a) Zdravé vztahy, Lidé kolem nás – mezilidské vztahy, komunikace, vzájemné respektování – prvouka 1h.	Vhodně naplňují svůj denní režim, uvědomují si svou hodnotu, realizují přiměřený kontakt s vrstevníky, projeví svůj názor
Sexuálně rizikové chování	a) Bezpečné chování, člověk a jeho zdraví - hygiena těla, prvouka 1h.	Chápu intimitu svého těla, řídí se základními hygienickými zásadami
Adiktologie	a) Člověk a jeho zdraví – prvouka, bezpečné chování, návykové látky a zdraví - přírodověda 2h. c) Program Základy bezpečí na internetu, Podané ruce, 3. třída, 2 h.	Chápu zdravotní rizika návykových látek, uvědomují si rizika jejich zneužívání Uvedou, jaká nebezpečí může představovat internet, zhodnotí svůj vztah k informačním technologiím, omezují čas, který na telefonech a na počítačích tráví
Týrání / zneužívání	a) Lidé kolem nás – zdravé vztahy v rodině, role jejích členů – prvouka b) pravidla při setkání s cizími lidmi 1h.	Vědí, že existují lidé, kteří záměrně ublíží, jsou obezřetní při setkání s cizími lidmi, v případě potřeby požádají o pomoc Popíšou, co je týrání, uvedou příklady, vědí, že je nepřipustné někomu ubližovat, oznámí takové chování
Poruchy příjmu potravy	a) Zdravý pokrm – pracovní činnosti 1h. Člověk a jeho zdraví – přírodověda 1h.	Uplatňují a uvědomují si zásady správné výživy, složení zdravé stravy, užívají zdravé a pestré suroviny při přípravě pokrmu

5. – 6. ročník

<i>Prevence</i>	<i>Učivo, předmět, časová dotace</i> a) <i>témata v ŠVP naplňovaná přímo ve výuce</i> b) <i>témata probíraná třídním učitelem (třídnické hodiny)</i> c) <i>programy objednané od externích poskytovatelů</i>	<i>Výstupy/ znalosti, dovednosti, způsobilosti</i> <i>Žáci:</i>
Záškoláctví	b) Školní řád – docházka a příprava do vyučování, pravidla pro omlouvání žáků, postihy v případě neplnění povinností a záškoláctví 1h.	Chodí do školy včas a připraveni, v případě absence jsou rodiči řádně omluveni, znají následky v případě porušení školního řádu
Šikana /	a) Soužití a chování lidí, právo a spravedlnost, nevhodné chování –	Respektují odlišné názory a zájmy, poukážou na nevhodné chování,

agrese	vlastivěda, konflikt, jeho řešení, práva dětí, úvod do lidských práv – výchova k občanství 3h.	požádají o pomoc, spolupracují při řešení šikany, respektují práva jiných, požádají o pomoc, u konfliktů navrhnou způsoby jejich řešení, charakterizují pojem šikana, uvedou její projevy, zaujímají k ní negativní postoj Znají rizika spojená s užíváním informačních technologií, chovají se bezpečně na sociálních sítích
Rizikové sporty /doprava	a) Ošetření drobných poranění – přírodověda, pravidla bezpečnosti v hodinách TV, sebehodnocení žáka – odhad vlastních možností, jednání fair play – tělesná výchova 1h. Aktuality ve výchově k občanství – „černá kronika“ dopravních nehod, nešťastných úrazů 1h. b) Opakování vybraných částí školního řádu poučení o bezpečnosti před prázdninami a školními akcemi – třídnické hodiny 1h.	Ošetří drobné poranění, chovají se v souladu se školním řádem, dopravními předpisy, předvídají následky chování svého i druhých osob, předvídají nebezpečí, znají své schopnosti a limity, udržují si dobrou fyzickou kondici
Rasismus / xenofobie	a) Lidé kolem nás – vztahy mezi lidmi, chování, které nelze tolerovat, porušování lidských práv či demokratických principů – vlastivěda, Mini-úvod do lidských práv - rozdíly mezi lidmi, diskriminace, ponižování – výchova k občanství 1h. c) Třída jako tým, Podané ruce, 6. třída, 3 h.	Chápu odlišnosti národnostních menšin, uvádí příklady projevů intolerance, porušování lidských práv, diskriminace Odmítají ponižování a porušování lidských práv Uvádí základní lidská práva
Sekty	a) Náboženství starověku, křesťanství, islám – dějepis 1h.	Uvádí základní rysy a pojmy k jednotlivým náboženstvím, příklady, jak víra ovlivňovala jednání lidí (křížové výpravy, upalování apod.), chápu pojem dogma, jeho nebezpečí
Sexuálně rizikové chování	a) Základy sexuální výchovy – stavba a funkce rozmnožovací soustavy, rozdíly stavby těla muže a ženy - přírodověda 2h.	Chápu rozdíly a příčiny rozdílů mezi stavbou těla muže a ženy, princip rozmnožování
Adiktologie	a) Téma Člověk a jeho zdraví – správná výživa, odpočinek, pohyb, ohrožení zdraví, účinky NL a důsledky užívání, odmítání - přírodověda Téma bezpečí – drogy, alkohol – výchova k občanství 2h. c) Komenský – příběh lidskosti, Etické dílny, 5. třída, 2 hodiny –	Vědí o škodlivých účincích návykových látek, uvědomují si důsledky zneužívání Čelí tlaku vrstevníků při nabízení návykových látek Znají pravidla správné životosprávy a to, co tělu škodí Uvádí, jaká nebezpečí hrozí mimo

	zvládání životních překážek	domov0
Týrání / zneužívání	a) Téma Člověk a jeho zdraví – bezpečí, linky pomoci, obtěžování, sledování, násilí - přírodověda 1h.	Vědí, že mají právo na své bezpečí, že jim nikdo nesmí ubližovat ani je týrat, znají práva dětí, uvádí příklady jejich vážného porušování
Poruchy příjmu potravy	a) Zdravá životospráva, diety – přírodověda, 4h.	Znají základní složky potravin, orientují se v jejich významu pro organismus Znají pravidla správné životosprávy a to, co tělu škodí

7. - 9. ročník

Prevence	<i>Učivo, předmět, časová dotace</i> <i>a) témata v ŠVP naplňovaná přímo ve výuce</i> <i>b) témata probíraná třídním učitelem (třídnické hodiny)</i> <i>c) programy objednané od externích poskytovatelů</i>	<i>Výstupy/ znalosti, dovednosti, způsobilosti</i> <i>Žáci:</i>
Šikana / agrese	a) Vandalismus, chování v souladu s lidskými právy – výchova k občanství, vztahy, soužití 2h. b) Sociální klima mezi vrstevníky, vztahy ve třídě, nejméně 1h.	Vysvětlí příčiny vandalismu, zaujmou k němu negativní postoj, upozorní na něj Řeknou spolužákovi, co se jim nelíbí, vědí, na co je třeba upozornit, koho požádat o pomoc Chápu význam svobody, jak si ji zajistit, jak ji zpět získat
Rizikové sporty /doprava	a) Odpovědné chování při ohrožení zdraví, osobní bezpečí, riskování – ohrožení sebe i ostatních - výchova ke zdraví 1h. b) Poučení o bezpečnosti 1h.	V případě ohrožení se chovají podle pravidel, nevystavují rizikům, dokážou posoudit míru rizika, upozorní na nebezpečí
Rasismus / xenofobie	a) Svět kolem nás - menšiny, tolerance, rasismus, xenofobie, extremismus, nacionalismus a vlastenectví, solidarita – výchova k občanství 2h.	Akceptují názory a vkus ostatních, uvádí příklady menšin, uvádí příklady a důvody pomoci potřebným Vysvětlí pojmy, zaujmají k nim správné postoje, uvádí příklady Respektují druhé, jsou schopni empatie, odmítají násilí, cítí povinnost postavit se mu
Sekty	a) Sebevědomí, hodnoty, sebepoznání, naplňování potřeb, sociální role, názor, volní vlastnosti, agitace, manipulace –	Uvědomují si svou roli ve společnosti, zaujmají žádoucí postoje, uvádí argumenty, stanovují si cíle, hodnotí

	výchova k občanství 1h.	své sebevědomí, jmenují své silné a slabé stránky Rozpoznají manipulaci, uvádí příklady manipulace
Sexuálně rizikové chování	a) Vývojové změny v dospívání, morálka – výchova k občanství, vznik a vývin jedince, rizika promiskuitního chování – přírodopis, chování dospívajících, hygiena, pohlavní choroby, způsoby ochrany, přenosu, odpovědnost – výchova ke zdraví 4h. c) Adam a Eva aneb nejsme stejní - 7. třída, 2 h., MPEDU	Znají rizika spojená se sexem, vědí, jak se přenáší pohlavní choroby, jak se před nimi bránit, jaké sexuální chování je nevhodné, nepřipustné, otevřeně hovoří o sexuálním chování, zachování intimity, o tom, co znamená mít dobrou pověst
Adiktologie	a) Asertivita, způsoby odmítnutí, krizové situace a jejich zvládnutí – výchova k občanství, odpovědnost za své zdraví – přírodopis, drogy, jejich druhy, následky konzumace, příběhy drogově závislých, život bez drog, drogy a zákon – výchova ke zdraví 2h. c) Tvoje cesta načisto – 8. ročník 2h, policie ČR c) Komenský – příběh lidskosti, Etické dílny, 8. třída 4 hodiny, 9. třída, 2 hodiny – zvládnutí životních překážek	Zaujmají negativní postoj k NL, vědí, co je trestné, co je přestupek, znají následky užívání NL, seznámí se s příběhy závislosti, vědí, že závislost je nevléčitelná, na celý život, hovoří o vlivu závislosti na život – sociální vyloučení, zdravotní problémy, kriminalita, odmítají alkohol
Týrání / zneužívání	a) Druhy výchovy, správná výchova, lidská práva – výchova k občanství, osobní bezpečí, zdravé vztahy, vztahy v rodině – výchova ke zdraví 2h.	Bezpečně vědí, jaké chování je a není v domácím prostředí přípustné, vyhledají pomoc, pokud se dozví o týrání ve svém okolí, snaží se pomoci, poskytnou informace, snaží se upozornit a přimět poškozeného k řešení situace
Poruchy příjmu potravy	a) Pojmy anorexie, bulimie, zdravá výživa – výchova ke zdraví 1h. c) Poruchy příjmu potravy, Anabell, 7. třída 2 h., 8. třída 1 h.	Vysvětlí pojmy, uvede příčiny, následky, upozorní na podezření u kamaráda, uvědomují si své tělo, způsob vzniku poruch příjmu potravy a rizika s nimi spojená
Právní vědomí napříč typy rizikového chování	a) soudnictví, přestupky, trestné činy, vandalismus, xenofobie, rasismus, lidská práva – výchova k občanství 6h.	Žák rozumí pojmem právo a morálka, právní normy, ochrana majetku, autorská práva, pirátství, zdůvodní nutnost dodržovat zákony, způsobilost k právním úkonům, uvědomuje si u nezletilých právní odpovědnost

V rámci snahy o předcházení šikaně a jejímu úspěšnému šetření v případě jejího výskytu je škola od května 2018 zapojena do projektu **Nenech to být**. Rodiče i žáci byli informováni o možnosti nahlášení projevů ohrožujícího chování přes internetovou stránku s tímto názvem. Tyto stránky jsou napojeny na naši školu i případnou odbornou pomoc.

2.3 Nepedagogičtí pracovníci školy

- pokud jsou v budově školy nebo v době výuky svědky takového chování, které může ohrozit zdraví žáků, nebo je jejich chování jinak v rozporu se školním řádem, informují o tom neprodleně vedení školy
- v takovém případě poskytnou svědectví, spolupracují dle potřeby
- upozorní žáka či skupinu žáků na jejich nevhodné chování

2.4 Rodiče

Škola nabízí a pořádá pro rodiče v rámci primární prevence (zodpovídá metodik prevence)

- na začátku školního roku písemné informování o možnosti seznámení se se školním řádem, preventivním programem, s řešením sociálně patologických jevů ve škole na webových stránkách školy (připraví metodik prevence, realizuje třídní učitel)
- konzultace – poradenské služby
- informování o akcích primární prevence

Škola nabízí a pořádá pro rodiče v rámci nespécifické primární prevence

- pravidelný styk třídního učitele s rodiči
- besídky pro rodiče: Vánoce, výročí obce i školy, výstavky prací dětí, ...
- zápis dětí do první třídy, Den otevřených dveří
- zájmové akce společné pro děti a rodiče – karneval, dílny
- třídní učitelé také zajistí předání informací o kroužcích školního klubu
- informace o práci školy v místním zpravodaji, na internetu

3 Informační zdroje

3.1 Vnitřní informační zdroje školy, dokumentace ŠMP

Nejpřístupnějším a dnes už nejdůležitějším informačním zdrojem i v oblasti prevence jsou školní **webové stránky**. Je na nich umístěn celý text Preventivního programu ZŠ Lipůvka, dále jen PPŠ, i informace o konaných preventivních akcích. Za webové stránky ZŠ Lipůvka odpovídá Mgr. Bohumila Klangová, podklady k oblasti prevence dodává metodik prevence.

Základním dokumentem školy v oblasti primární prevence je **Preventivní program školy** s přílohami. Tento program je vždy na začátku školního roku přepracován, aby byl aktuální, navazuje na práci roku předchozího, na to, co se nedařilo či osvědčilo. PPŠ je umístěn v tištěné podobě ve sborovně. Jeho součástí jsou přílohy se školním řádem, krizovými plány a školním programem proti šikanování.

Na program navazuje hodnocení činnosti v oblasti prevence a přehled činnosti pro výroční zprávu.

Na chodbě u šaten na Tv je umístěna **nástěnka k prevenci**. Jsou na ní informace o školním metodikovi prevence, vybrané důležité kontakty a informace o vybraných preventivních tématech.

Vedle nástěnky je umístěna *schránka důvěry*, o které jsou žáci informováni, vědí, že do ní mohou vhodit texty podepsané i anonymní a dostanou se do rukou metodika prevence. Ten ji pravidelně kontroluje.

V kabinetu metodika prevence jsou k dispozici čísla časopisu *Prevence*, který odebíráme od školního roku 2015/2016.

Pro vnitřní potřeby školy vede metodik prevence dokumentaci týkající pohovorů, řešených krizových situací, apod.

Dále jsou **součástí dokumentace metodika prevence** preventivní plány z předchozích let, dotazníková šetření a jejich hodnocení, ankety k preventivním akcím a jejich hodnocení – výstupy žáků, záznamy z pohovorů se žáky a zákonnými zástupci týkající se problematiky prevence (záznam v případě záškoláctví, nevhodného chování ke spolužákům apod.).

Za tvorbu PPŠ, jeho hodnocení, nástěnku, schránku důvěry odpovídá metodik prevence. Informační zdroje přístupné veřejnosti jsou – PPŠ, jeho přílohy, nástěnka k prevenci.

Ostatní materiály jsou interní dokumenty školy přístupné vedení školy a pedagogickým pracovníkům a podléhají pouze kontrole České školní inspekce.

Přílohy PPŠ:

Školní program proti šikanování

Krizové plány

Školní řád v celém znění

3.2 Vnější informační zdroje

3.2.1 Vybrané krajské instituce a poradenská centra

Ta může škola i veřejnost v případě potřeby kontaktovat, zajišťují metodickou a odbornou pomoc.

Mgr. Lenka Možná, **krajský školský koordinátor, protidrogový koordinátor**, Cejl 73, 601 82 Brno, telefon: 541 658 310, e-mail: mozna.lenka@kr-jihomoravsky.cz

Mgr. Pavla Tichá, **manažerka prevence kriminality JMK**, Cejl 73, 601 82 Brno, telefon: 541 658 302, e-mail: ticha.pavla@kr-jihomoravsky.cz

Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti při PPP Brno, Sládkova 45, Brno - Štefánikova čtvrť, 613 00 Brno, tel.: 548 526 802, 548 529 350

Sdružení podané ruce, poradna pro drogovou závislost, Vídeňská 3, Brno, tel.: 543 246 524,

Krizové centrum psychiatrické první pomoci, Jihlavská 20, Brno, tel.: 547 192 078

Spondea - centrum pro týrané, ohrožené a zneužívané děti, Štefánikova 1, Brno, tel.: 541 235 511, 541 213 732

Bílý kruh bezpečí, pomoc obětem trestné činnosti, Brno, Slovinská 41, tel.: 541 218 122

Linka bezpečí - bezplatná, tel.: 800 155 555

3.2.2 Kontaktní poradenská centra drogových a jiných závislostí a krizové pomoci na Blanensku, OSPOD, policie

OPPP Blansko, okresní metodik prevence - drogová prevence, šikana aj., Mgr. Magdalena Chytilová, Nad Čertovkou 17, Blansko, e-mail: chytilova@pppblansko.cz tel.: 516 418 779

Městský úřad Blansko, Oddělení sociálně právní ochrany dětí, nám. Republiky 1, Blansko, vedoucí oddělení: Mgr. Zdenka Hlaváčová, tel. 516 775 358, 775 859 478, e-mail hlavackova@blansko.cz -

Terénní sociální pracovnice pro obec Lipůvka **Valerie Novotná, DiS.**, tel. 516 775 238, e-mail: novotna@blansko.cz

Kurátor pro děti a mládež pro obec Lipůvka Mgr. Radovan Pokorný, tel. 516 775 231, e-mail: pokorny@blansko.cz

Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územní odbor **Blansko**, Bezručova 31, Blansko, tel.: 974 631 207, e-mail: bk.podatelna@pcr.cz, krpb.pio.bk@pcr.cz

Oddělení tisku a prevence, Bezručova 31, Blansko, 67811, tel.: 974 631 207, e-mail: krpb.pio.bkvy@pcr.cz

Městská policie Blansko, Sadová 2, 67801 Blansko

Služby: Prezentace činnosti MP Blansko pro MŠ a ZŠ zaměřené na prevenci v oblasti veřejného pořádku, Mgr. Stanislav Sotolář, tel.: 516 775 515, 725 194 238, e-mail: sotolar@blansko.cz

Oblastní charita Blansko, Komenského 19, 67801 Blansko, Mgr. Martina Pospíšilová
Tel.: 737 622 541, 516 417 351, email: krizovapomoc@blansko.charita.cz

Služby:

Krizová pomoc okno dokořán: Pomoc lidem, kteří prožívají krizovou situaci nebo problém, který nemohou řešit vlastními silami ani za pomoci blízkého okolí. Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů, osobních záležitostí, sociálně-terapeutické činnosti.

Oblastní charita Blansko, Centrum "PRO" Blansko, Sladkovského 2b, Blansko, 678 01, Lenka Šebelová, tel.: 736 529 290, e-mail: lenka.sebelova@blansko.charita.cz

Bc. Pavla Šimková, tel.731 628 943, e-mail: ratolest@blansko.charita.cz

Služby

Azylový dům Blansko:

Pro osoby v krizi, rodiny s dítětem/děťmi, osoby bez přístřeší, děti a mládež od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, oběti obchodu s lidmi, osoby komerčně zneužívané.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi:

Služba nabízí výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti.

Klub Ratolest Centrum "PRO" Blansko, Sladkovského 2 b, 67801 Blansko, Bc. Pavla Šimková, tel.: 731 628 943, e-mail: ratolest@blansko.charita.cz

Klub organizuje pravidelné i jednorázové aktivity, včetně příměstských táborů.

Komplexní podpora a pomoc všem rodinám, rodičům s dětmi, rodinám ohroženým negativními jevy, bez ohledu na jejich sociální situaci, národnost, vyznání či etnikum.

Charitní linka důvěry Blansko

telefon. 516 410 668, e-mail: soslinka@blansko.charita.cz

Víceúčelová drogová služba na Blanensku, Společnost Podané ruce, o.p.s., Fügnerova 1, 678 01 Blansko, Bc. Gabriela Vejrostová, DiS., tel.: + 420 774 916 048, e-

mail: vejrostova@podaneruce.cz

Služby

Posláním služby je minimalizace zdravotních a sociálních rizik spojených s užíváním nealkoholových drog včasnou pomocí a předcházením rozvoji problému. Prevence infekčních onemocnění a jejich šíření. Ochrana společnosti před možnými negativními důsledky zneužívání návykových látek.

Nízkoprahový klub NZDM v Blansku, Společnost Podané ruce, o.p.s., Sadová 2, 67801, Blansko, Robert Hořava, tel.: 777 916 283, e-mail: nzdm.blansko@podaneruce.cz

Služby

Klub je určen dětem a mládeži, které se ocitly v obtížné životní situaci nebo jsou jí ohroženy, a které nevyhledávají standardní formy institucionalizované pomoci a péče. Jde o navazování

kontaktu, poskytování informací, odbornou pomoc, podporu a vytváření podmínek pro sociální začlenění a pozitivní změnu v způsobu života.

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Blansko, Sladkovského 2b, 678 01 Blansko, tel.: 516 413 524, 775 870 667, e-mail: poradna@blansko.cz

Služby

Posláním je poskytovat odbornou pomoc lidem, kteří se ocitli v obtížné osobní, vztahové, rodinné či životní situaci, kterou nedokážou sami zvládnout. Poradna svojí činností přispívá k utváření příznivých rodinných, partnerských a mezilidských vztahů.

3.2.3 Vybrané webové stránky

Šikana, prevence obecně:

www.capld.cz/linky.php (adresář linek důvěry v celé ČR), www.nntb.cz, www.sikana.org, www.internetporadna.cz, www.linkabezpeci.cz, www.amnesty.cz, www.prevence-info.cz

Adiktologie:

www.odrogach.cz, www.adiktologie.cz, www.drogy.net, www.niquitin.cz/jak-prestat-kourit, www.modernijenekourit.cz, www.dokurte.cz, www.drogyinfo.cz/index.php/

Bezpečí v dopravě:

www.ibesip.cz

Poruchy příjmu potravy:

www.idealni.cz, www.doktorka.cz, www.anabell.cz, www.bulimie-anorexie.cz

3.2.4 Přehled volnočasových aktivit v regionu

Školní klub ZŠ Lipůvka, kroužky pro 1. i 2. stupeň viz nabídka na webových stránkách školy, kroužky pracují vždy od října do konce května

Škola poskytuje prostory také pro výuku některých hudebních oborů ZUŠ Kuřim a tělocvičnu různé kluby a sportovce na Lipůvce

Nejvyužívanější poskytovatelé volnočasových aktivit probíhajících mimo budovu ZŠ:

ZUŠ Blansko a Kuřim – nabízí umělecké obory- výtvarný, hudební, taneční a dramatický

DDM Blansko

DDM Kuřim, SK Kuřim

4 Analýza současného stavu a riziková místa školy

Analýza problematiky rizikového chování žáků ve škole je důležitá pro zjištění aktuálního stavu, stanovení příčin negativních jevů a vytyčení cílů prevence.

Na realizaci preventivního programu školy se podílejí všichni zaměstnanci školy. Ke zjištění současného stavu sociálně patologických jevů ve škole byly využity individuální poznatky třídních učitelů i ostatních vyučujících, dále poznatky z třídnických hodin a hodin předmětů výchovného charakteru – výchova ke zdraví a výchova k občanství.

4.1 Riziková místa školy, zajištění dozorů

Školní budova je uzamčena ráno do 7:15, poté od 7:55 – 11:25 a následně od 13.40. V době, kdy je škola uzamčena a je otevřena školní družina, je zvonek pro návštěvy zapojen do 1. oddělení školní družiny, v době vyučování otevírají návštěvám z kanceláře.

V době, kdy je škola odemčena, jsou u vchodových dveří zajištěny dozory. Ráno a po 4. vyučovací hodině drží dozor pan školník, po vyučování učitelé, kteří jsou uvedeni na rozvrhu dozorů v šatnách, ten je tu také vyvěšen. Dále jsou vyvěšeny rozvrhy dozorů v jednotlivých patrech. Ty jsou zahájeny 7:45, kdy odcházejí do tříd žáci z šaten. Dozory pokračují o všech přestávkách po odchod poslední třídy z dopoledního vyučování na daném patře. Před odpoledním vyučováním čekají žáci v šatnách a za jejich bezpečný příchod do hodiny a odchod z ní odpovídá vyučující dané hodiny.

K rizikovým místům patří záchody, kam učitelé nahlíží v rámci dozorů na chodbách, chodba není dlouhá a k záchodům to má dozoruující učitel stále blízko, neboť jsou přibližně uprostřed.

Žáci do prostoru šaten nechodí před koncem 4. vyučovací hodiny o přestávkách před hodinou TV, neboť v této době tu není zajištěn žádný dozor.

Učitelé vždy dohlíží na odchod žáků ze školy po odpoledním vyučování, v šatnách v té době už není zajištěn dozor.

Zajištění bezpečnosti v šatnách u tělocvičny a v prostoru před nimi má na starosti vyučující tělocvik. K tělocvičně předtím nahlíží vyučující na dozoru v prvním patře.

4.2 Kladné stránky prevence na škole

Specifická primární prevence:

Organizujeme pro žáky každoročně několik preventivních akreditovaných programů s externími lektory. V minulých letech jsme využili služeb organizací Podané ruce, ACET, Jules a Jim, MP Education, s.r.o.

Prevažná většina žáků drogy odsuzuje a nemá s nimi žádné zkušenosti. V uplynulých letech jsme ve škole neřešili žádný případ spojený s alkoholem či nelegálními drogami.

I nadále bude metodik prevence mapovat situaci ve třídách mimo jiné informačními lístky od třídních učitelů. V nich se vyjadřují k problémům v kolektivu, problematických žácích, potřebách pro třídu v rámci prevence. V nich mě učitelé informují, že řeší někdy jen drobné konflikty mezi žáky, někteří pro mě nemají žádné sdělení, vše zvládají ve třídě řešit sami.

Školní řád nově vymezuje možnost pedagogickému pracovníkovi zakázat žákovi/žákům o přestávkách užívat mobilní telefon, pokud neplní svoje povinnosti. Nově je také školním řádem zakázáno užívání mobilních telefonů v jídelně.

Nespecifická primární prevence:

Škola poskytuje žákům dostatek volnočasových aktivit, už čtvrtým rokem ve škole působí školní klub.

Dodržujeme tradice školy při organizování zábavných, kulturních a sportovních akcí.

Potěšil nás velký zájem rodičů o akce společné pro žáky a rodiče, např. výtvarné dílny, výstavy, karneval.

Vedeme kroniku všech akcí školy, akce společně s fotografiemi a hodnocení ze strany vyučujících i žáků umísťujeme také na internetové stránky školy, informujeme v místním zpravodaji.

4.3 Záporné stránky prevence na naší škole

V letošním roce budou pokračovat různá omezení spojená s virovou epidemií - připravujeme se na karantény, distanční výuku, hrozí omezení školních akcí i akcí pro veřejnost, nevíme, jak bude moct probíhat činnost kroužků. Hrozí to, že žáci se budou ve

volném čase nudit, hrozí zvýšené riziko kyberšikany, nevhodného trávení volného času žáků, zhoršená příprava žáků v rámci výuky. Zatím zajišťujeme preventivní programy, nevíme, zda proběhnou.

Metodička prevence i výchovná poradkyně má třídniectví, metodička prevence k tomu plný úvazek. To nám velmi ztěžuje práci s třídami ostatními a řešení akutních a nečekaných problémů.

Potvrzuje se nám, že žáci tráví u počítače a na mobilních telefonech příliš mnoho času a někteří uvedli problémy s pomluvami. Chceme se více zaměřit na bezpečný pohyb žáků na sociálních sítích a apelovat více na rodiče, kteří nechávají žáky doma u počítačů neomezenou dobu, nemají přehled o jejich činnostech na nich. Bohužel žáci zcela zjevně ztrácí návyky související s dostatečnou přípravou do vyučování, jsou velmi silně oslabovány jejich volní vlastnosti.

5 Stanovení cílů programu MPP

5.1 Dlouhodobé cíle

Předcházení rizikovým jevům v chování žáků:

- drogová závislost, alkoholismus a kouření, a onemocnění HIV/ AIDS a další infekční onemocnění související s užíváním návykových látek
- virtuální drogy (počítače, televize, video, internet)
- šikanování a ubližování, kyberšikana
- vandalismus, krádeže
- záškoláctví
- krádeže osobních věcí
- rasismus, xenofobie
- kriminalita a delikvence
- závislost na politickém a náboženském extremismu
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- poruchy příjmu potravy

Rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání
- kyberšikany a šikany
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy (bulimie, anorexie)
- domácího násilí

Preventivní přednášky, besedy a jiné akce k uvedeným problematikám jsou každoročně plánovány po dohodě s třídními učiteli a vyučujícími výchovy ke zdraví a k občanství a vycházejí z aktuálně řešených problémů, ale i z nabídky organizací, které tyto preventivní akce zajišťují.

Další cíle:

- dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování
- systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu
- začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstraňování nevhodného chování mezi žáky
- aktivní spolupráce s rodiči žáků a dalšími organizacemi podporujícími prevenci

5.2 Krátkodobé cíle

5.2.1 Úkoly pro metodika prevence ve školním roce 2021/22

Na začátku září je objednan adaptivní program pro spojené 2. a 8. třídy na 14. 9. – čtyřhodinové programy.

V září je vypracována zpráva k prevenci za uplynulý rok do výroční zprávy školy, dále vyplněno výkaznictví pro potřeby ministerstva, je vypracována aktualizace programu pro následující školní rok. Probíhá zjištění zájmu o preventivní programy u třídních učitelů a vyučujících Vo a Vz. Proběhne schůzka ŠPP. Na přelomu září a října jsou objednané preventivní programy, stanoveny jejich aspoň předběžné termíny. J8 objednávám programy společnosti ACET a Policie ČR. Paní učitelka Vostálová zajistí Zdravé zoubky pro 1. a 2. třídu, paní učitelka Skovajsová zbývající programy pro 2. stupeň.

V listopadu a v květnu je plánována účast metodika prevence na okresních setkáních ŠMP, pokud se budou konat a následuje předávání důležitých informací vedení školy a učitelkému sboru na nejbližší pracovní poradě. Součástí těchto setkání je získávání aktuálních informací a semináře k tématům prevence. Otázkou je, zda tato setkání nebudou zrušena.

Nejméně dvakrát ročně rozdává metodik třídním učitelům dotazníčky. V nich uvedou problémy řešené ve třídách a dají metodikovi podněty k jeho další práci. Vyplněné vybere, vyhodnotí, archivuje.

Každý měsíc se zúčastní schůzky Školního poradenského pracoviště, kde si vyměňují informace s výchovným poradcem a speciálním pedagogem.

Průběžně vypracovává texty, které informují o chystaných akcích i jejich hodnocení, k umístění na webové stránky a vše ostatní, co vyplývá z jeho úkolů.

5.2.2 Úkoly pro ostatní pedagogické pracovníky

Vedoucí metodik 1. stupně Mgr. Alena Vostálová koordinuje programy konané na prvním stupni. O termínech konání informuje metodika prevence, třídní učitelé zajišťují zpětnou vazbu od žáků (texty, obrázky, oznámkování), vybrané výstupy předají metodikovi prevence k archivaci.

Učitelé 2. stupně spolupracují na koordinaci preventivních pořadů, učitelé Vo nebo Vz dle tématu a domluvy zajišťují po každém pořadu zpětnou vazbu od žáků – co se dověděli nebo je překvapilo či zklamalo. Výběr preventivních programů a objednaní jejich části zajišťuje p. učitelka Skovajsová, která učí VkZ a Vko.

Třídní učitelé zajistí předání informací o kroužcích školního klubu na začátku prvního a druhého pololetí.

Učitelé zařazují preventivní témata do výuky ve stanoveném rozsahu.

Koordinátorka ICT průběžně aktualizuje webové stránky školy dle instrukcí metodika prevence a pořizuje z akcí ona nebo jí pověřená kolegyně fotografie a videozáznamy. Zástupkyně ředitele dělá o vybraných akcích záznamy do školní kroniky.

6 Monitoring, evaluace

Pro vyhodnocování preventivních činností používáme sběr dat z různých zdrojů. Informace získáváme od žáků, učitelů, zákonných zástupců.

Důležitým zdrojem informací je schránka důvěry a možnost zadání problému na stránky Nenech to být.

Žáci se účastní preventivních programů vždy s velkým zájmem, po každém si zajišťujeme zpětnou vazbu formou dotazníků, co se dověděli, co se chtějí dovědět, jaký je jejich postoj k problematice. Menší děti například malují obrázek, povídají si o tématu s třídní učitelkou.

Vyučující sledují dění ve třídách, vztahy mezi žáky. Informují metodika prevence i ostatní vyučující o dění ve třídách.

Na třídních schůzkách i kdykoli jindy komunikují s rodiči, informují je o dění ve třídách, přejímají od nich informace.

Na PPŠ navazuje jeho vyhodnocení pro výroční zprávu – zpráva o činnosti z předešlého roku.

7 Krizový plán a školní řád

Školní řád je přístupný na webových stránkách ZŠ Lipůvka. Jeho součástí jsou mimo jiné práva a povinnosti žáků, postup omlouvání, pravidla klasifikace chování a udělování kázeňských opatření. Krizový plán je součástí Preventivního programu a Školního řádu školy.

7.1 Komu, jak, co oznamovat, jednotné postupy:

- O všech podezřeních či zjištěních týkajících se sociálně patologických jevů u žáků je informována ředitelka školy.
- Ta pověřuje zaměstnance školy, který má vést šetření, většinou je to metodička prevence nebo třídní učitel.
- Všechna oznámení na Policii ČR, OSPOD i na jiné instituce podává ředitelka školy nebo jí pověřený pracovník.
- V případě, že je zaměstnanec školy svědkem trestné činnosti nebo se o ní dozví, ohlásí to ředitelce školy. Je proveden písemný zápis. V případě podezření na trestnou činnost je informován zpravidla OSPOD, při jistotě, že se jedná o trestný čin, má ředitelka školy povinnost toto oznámit Policii ČR.
- **Trestnou činností se rozumí užívání omamných látek, gamblerství, šikana, týrání, vraždy, loupeže, pohlavní zneužívání, znásilnění, majetková trestná činnost, vystavení šikaně či týrání, příp. jinému nežádoucímu zacházení ve škole i mimo školu.**
- Všechny zápisy z jednání se žáky či rodiči jsou podepsány všemi účastníky jednání a uloženy u školní metodičky prevence, účastníci jednání, kteří nejsou zaměstnanci či žáky školy, obdrží kopii.
- V případě náročnějšího šetření, při obavě z nevhodného postupu, domlouvá ředitelka školy či jí pověřený pracovník vhodný postup s okresním či krajským koordinátorem prevence, či jiným odborníkem v oblasti prevence na okresní či krajské úrovni. Kontakty jsou uvedeny ve vnějších informačních zdrojích v PPŠ.
- Napomenutí či důtku třídního učitele lze udělit okamžitě, důtku ředitelky školy lze žákovi uložit pouze po projednání na pedagogické radě, to vše ve shodě se školním řádem.
-

7.2 Vstup policie do školy

- Policista je povinen prokázat se stejnkrojem s identifikačním číslem, služebním průkazem nebo odznakem služby kriminální policie.
- Ředitelka školy zjistí, v jaké pozici je příslušník policie, zda vstupuje do školy jako policista (řídí se zákonem č. 273/2008 Sb.) nebo policejní orgán (řídí se zákonem č. 141/1961 Sb.). Policejní orgán musí mít zvláštní průpravu pro zacházení s mládeží.
- V případě, že pedagogický pracovník má pochybnosti o odborné způsobilosti příslušníka policie, může požádat o předložení osvědčení o absolvování odborného školení týkajícího se zacházení s mládeží.
- Povinností policie je vždy o úkonu s dítětem ve škole sepsat úřední záznam o podaném vysvětlení podle zákona o Policii či úřední záznam nebo protokol o podaném vysvětlení podle trestního řádu.
- Při požadavku policie na rozhovor s dítětem ve škole tento vedení školy odmítne.
- V případě pochybností o totožnosti policisty si zaměstnanec školy ověří totožnost telefonickým dotazem na pracovišti policie.
- Ředitelka školy nebo její zástupkyně se seznámí s předmětem policejního úkonu a důvody, jež k němu vedou.

Předvolání a předvedení žáka, podání vysvětlení a výslech:

- Policie může vyžadovat podání vysvětlení, provádět výslech, předvolat nebo předvést žáka mimo školu. Výslech se provádí zpravidla policisty v občanském oděvu, převezení za použití civilního vozidla. Dítěti je třeba sdělit, co je předmětem šetření, řádně dítě poučit o jeho právech.
- Škola zajistí dohled dospělou osobou po celou dobu služebního zákroku i služebního úkonu, a to i v případě, že je proveden ve škole. Pokud policie žáka odváží mimo školu, písemně je zaznamenáno číslo policisty, jméno převáženého dítěte a datum. Po ukončení procesu je žák předán zpět do školy nebo je předán zákonnému zástupci.
- Vyrozumění rodičů provádí policista předem (u osoby mladší 15 let informuje také orgán sociálně právní ochrany mládeže), v případě, že tak neučinil, informuje rodiče předem třídní učitel – o způsobu vyrozumění se domluví s policistou. Existují pouze zákonné důvody, kdy není třeba informovat zákonné zástupce dítěte o úkonech policie s dítětem.
- Policista může úkon provést i v případě, že vyrozumění rodiče nelze zajistit a provedení úkonu nelze odložit. V případě, že by vyrozuměním rodičů bylo mařeno vyšetřování, vyrozumí škola zákonného zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Podle zákona mohou být mladiství (osoby starší 15 let) vyslýcháni i bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými.
- Na požádání policie ředitelka školy poskytne vhodnou místnost k šetření žáka ve škole, zajistí také pedagogický dozor.
- Osoby přibrané k výslechu (dozor) mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušování nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování v něm mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchané osoby. Pro děti a mládež platí v plné míře presumpce nevin.

8 Přílohy

Příloha č. 1 Školní program proti šikanování k Preventivnímu programu ZŠ Lipůvka, vypracování ve školním roce 2016/2017

Příloha č. 2 Krizový plán k Preventivnímu programu ZŠ Lipůvka, aktualizovaný ve školním roce 2016/2017